

Op de wachtlijst voor de dood

De enige klacht die Marij Nabuurs had, was een hese stem. Ze consulteerde de huisarts, die aangaf dat Marij terug moest komen als het aanhield. Bij het tweede bezoek verwees hij haar naar een KNO-arts. Deze liet een scan maken en ontdekte een longcarcinoom, stadium IV. Hij verwees Marij direct door naar de longspecialist.

Op het moment van de diagnose, in december 2013, was Marij net zes weken terug van het eerste deel van haar pelgrimstocht naar Santiago de Compostella, die zij samen met een vriendin had gelopen. Het plan was om de tocht van in totaal 2500 kilometer verdeeld over drie jaar te lopen. Marij, die op het moment van de diagnose 62 jaar was, had zich al jaren geleden voorgenomen de tocht te maken. Nu was het er eindelijk van gekomen.

Deel 1: onderbrekingen

De tocht van de eerste 800 kilometer, in 2013, liep niet zoals gepland: al na dertien dagen kwam Marij terug naar huis omdat haar 92-jarige moeder plotseling was overleden. Ze vervolgde de tocht na de uitvaart, om deze na vier dagen opnieuw te moeten onderbreken doordat haar vierentwintigjarige nichtje plotseling omkwam bij een auto-ongeval. Ondanks deze verdrietige gebeurtenissen lukte het Marij en haar wandelvriendin om het eerste deel van

genezing niet meer mogelijk was door uitzaaiingen in de hersenen. Wel kon er gestart worden met chemotherapie: eerst twee chemokuren via het infuus, daarna orale chemotherapie die Marij tot op de dag van vandaag dagelijks neemt met toenemende bijwerkingen.

Deel 2: familie

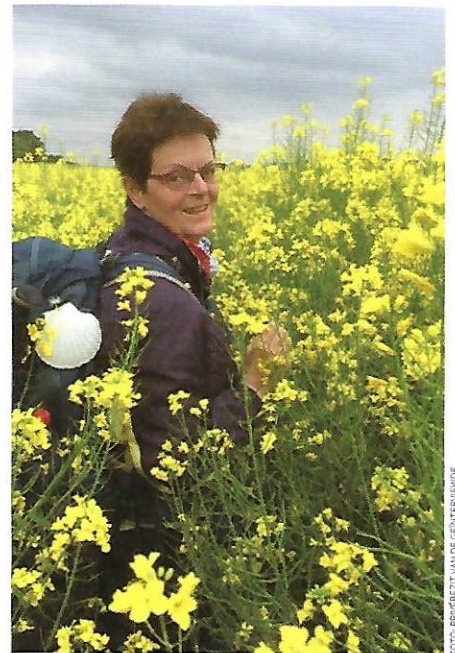
In 2014 besloot Marij om het tweede deel van de pelgrimstocht te maken, nu ze zich daar fysiek nog toe in staat voelde. Ze begon dit deel samen met haar dochter en liep daarna samen met haar man. In Never werden ze opgewacht door hun zoon. Het was haar dochter die benoemde dat dit samenzijn er niet was geweest als Marij niet ziek was geworden.

Deel 3: pieken en dalen

Het werd 2015 en Marij moest afwegen of het zou lukken het laatste deel van de tocht te lopen. Ze ging, maar sprak met haar vriendin af dat ze tijdens het lopen niet zouden praten; lopen en luisteren of praten tegelijkertijd kostte haar te veel energie. Op goede momenten tijdens het wandelen kon Marij genieten van de bomen, de weilanden, de bergen en de lucht. Op slechte momenten zag ze alleen maar de strepen op de weg. Bij het eindpunt Santiago de Compostella stonden de beide partners te wachten. Hoe dieper het dal hoe mooier de piek.

2017: doorlopen

Het is Marij gelukt om de complete tocht uit te lopen, ondanks haar ziekte en behandeling. Een pelgrimstocht die in zekere zin gelijk stond aan het leven zelf; een pad waarbij je niet weet

Marij Nabuurs-Willems

wat je tegen gaat komen, met avontuur, voorspoed en tegenspoed. Het wandelen is voor Marij een manier geworden om met moeilijke situaties om te gaan. Als ze ergens over inzit, gaat ze lopen. Gaandeweg het wandelen ontstaat er inzicht en meestal ook een actieplan: hoe zal ik hier mee omgaan? De behandeling slaat, ook vijf jaar na de diagnose, nog aan. Maar Marij heeft veel last van bijwerkingen, die haar kwaliteit van leven ondermijnen. Ze leeft voortdurend met de angst en onzekerheid over het naderende einde. Het is alsof ze op een wachtlijst voor de dood staat, zonder indicatie hoelang ze nog mag blijven. Ze kan niks anders doen dan gewoon door blijven lopen op deze pelgrimstocht die leven heet.

Het is alsof ze op een wachtlijst voor de dood staat

de tocht uit te lopen. Ze maakten al plannen voor het tweede deel, het jaar daarna. Tot het moment van de diagnose.

Marij en haar echtgenoot reageerden aanvankelijk nuchter en verstandelijk op de diagnose. Ze vroegen de longspecialist direct om een second opinion. Die wees uit dat behandeling gericht op